

## KIADÓ HIVATAL:

Szikes Antal könyvnyomdája, hova az előfizetési pénzek, hirdetések és minden a kiadóhivatalt érdeklő közlemények küldendők.

„Nyilttér”ben egy sor közlési díja 10 krajcár.

Hirdetések jutanyos áron vétetnek fel.

## SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA.

## ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre 5 frt. — kr.  
Félévre 2 frt. 50 kr.  
Negyedévre 1 frt. 25 kr.

## SZERKESZTŐSÉG.

Beliczey-ut 15. szám  
hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem adatkak vissza

## Iparosok árúcsarnoka.

E lapok hasábjain már több ízben foglalkoztunk a vidéki kisiparosok aggasztó helyzetével. Ha politikai lap lennénk, úgy törvényhozási intézkedés iránt indítnánk meg akciót, így azonban szerény működési terünkön belől egyéb jogunk nincs, mint megbeszélni s megvilágítani az ügyet.

Sokan gondolkoztak rajta, hogy miképpen lehetne a vidéki kisiparosok sorsán segíteni, több hírlapi cikket volt alkalmunk ez ügyben elolvasni, de e kérdést a leghelyesebben azon jelentős oldja meg, melyet járásunk buzgó főszolgabírója a vármegyei alispáni hivatalához intézett, s melyet az ügy érdekében alább szósz szerint közlünk.

A főszolgabíró a község egyik legélénkebb helyén iparárú csarnok felállítását szorgalmazza. Nézetünk szerint ezen célra legalkalmasabb hely lenne a kir. járásbíró és a Grósz-féle üzlet helyiség között levő üres telek, melyen ha felépül az árúcsarnok a város szépítését is nagyban előfoglalja mozdítani.

A községi képviselő testület nagy hálaára köteleznék városunk derék iparosait, ha a fentebb nevezett telket átengedné.

Örülne annak minden szarvasi ember mert városunk legszebb pontja ismét egy diszes épülettel gazdagodnék.

Ugy vagyunk értesülve, hogy a kereskedelmi miniszter az árúcsarnok építésének céljára 4000 frtot már följánlott, a miniszter ezen adománya mindenesetre buzdítólag fog hatni képviselőtestületünkre s a kérdéses telket az árúcsarnok felépítésére átfogja engedni.

A nagy fontosságú jelentés a következő:

## Tek. Alispán Ur.

Ismételten volt alkalmam rámutatni arra a siralmas helyzetre melyben a kis iparosság tengődik. Ugy időszaki, valamint esetről-esetre ez ügyre vonatkozólag tett jelentéseimben — sajnos — alig jelenthettem egyebet, mint hogy a kisipar állandó pangásban van.

Pedig Szarvason az iparosság úgy társadalmi mint közművelődési tekintetben igen fontos tényező, mert az iparosok száma magában Szarvas városában mintegy 600 at tesz ki, — a haladás iránt rendkívül fogékonyak, s a nagyrészt tótajku, de a magyarosodásra nyilvánvaló hajlammal bíró városban, a magyarosítási törekvéseknek megbízható s erős támaszát képezik.

Anyagilag azonban az elmúlt évtizedekhez viszonyítva, nemhogy gyarapodnának, hanem e tekintetben határozottan aggasztó visszaesés mutatkozik évek hosszú sora óta.

Hogy nemzetgazdasági szempontból is mily hátrányos az, ha bizonyos önállósággal bíró, s jobb sorsra érdemes apró családok ily tömege lassankint tönkremegy, azt szükségtelen fejtegetni, — s hogy általános a törekvés a létező bajokon segíteni, azt mutatja a közfigyelem, mely a legutóbbi időben a kisipar felé fordul.

Az általános okokon kívül, — melyek a kisipar helyzetét tarthatatlanná teszik, — s melyeken csak országos intézkedésekkel lehet segíteni, — leginkább az alább felsorolandó okok gátolják az iparosok némi boldogulását az adott viszonyok között Szarvason, — s ugylátszik az alföldi többi nagyobb városban is.

Egyik nagy oka a vidéki kisipar hanyatlásának az, hogy a produkáló és consumáló

közönség nem eléggé ismeri egymást, vagyis a vásárló nincsen eléggé tájékoztatva az iránt, hogy a bizonyos számú mindennapi használatra szánt folyó cikkek kivül mit képes előállítani az iparos, — s viszont az iparos ritkán vagy csak ellészetten jut annak tudomására hogy miféle tárgyak kerestetnek a vevő által. — Különösnek látszik, de tényleg úgy van, hogy a vidéki közönség sokkal inkább bír tájékozással a fővárosi sőt esetleg külföldi ipar készítményei felől, mint azok felől, melyeket saját városa nyujthat.

Számtalan esetben lehetett tapasztalni, s tapasztalhatni mindennap, hogy oly cikkek hozattatnak máshonnan a városba, melyeket helyben esetleg jobb minőségben s jutányosabb áron lehetett volna megszerezni. S ez nem mindig a vevőnek a helyi iparral szemben tanusított közönyének, vagy ama ismert hiúságnak, hogy a megrendelés nagyobb czég által effektuáltassék, lehet tulajdonítani, hanem annak, hogy a helyi ipar állása felől nincs kellően tájékozva. — A nagyvárosi ipart pedig a képes árjegyzékek s hirdetések özönéből, melyek a vidéket elárasztják, valamint a vidékiek fölrándulásaiából, a nyilt kirkakatok, kiállítások szemlélése utján mindenki ismeri.

Az alföldi városok sajtósági elterült építési módja nem segíti elő a kívánt módon a vidéki iparosoknak azon törekvését, hogy készítményeit szemlélhetővé tegye. Városainkban rendszeren van egy piacztér egy két valamire való utczával, hol csekély kivétellel olyan emberek laknak kik házaikat üzleti célokra ki nem adják, — aztán következik egy tömkelege a különféle utcáknak telve paraszt házakkal.

## TÁRZA.

## FÜNKÜSDI FOHÁSZ.

Világosság Lelke!

Isteni fényednek

Hatalmas sugára, —

Világoljon tisztán

E hazának minden

Fia- s leányára;

Üzzed el mitőlünk a hitetlenséget,

Tartsad fenn, neveljed az erkölcsiséget.

Szeretetednek lelke!

Melegítsd fel az

Elhűlő sziveket,

Hogy ki-ki e Honban

Szívükből szeresse a

Magyar testvéreket;

Üzzed el az átkos szeretetlenséget,

Vess e nagy gonoszoknak mindörökre végét.

Békességnek Lelke!

Szállj alá a mennyből,

Töltsd el kebelét

E hon polgárainak,

Tedd akképp boldoggá

Nemzetünk életét;

Üzzed messze messze az egyenlenséget,  
Oh hozzad, hozzad létre az áldott egységet.

L. G.

## Magyarország ezredéves fennállásának történeti méltatása.

Irta s elmondta: Valentinyi Jenő.

„Nemzetek vesznek, nemzetek lesznek!” — Ma úgy érez kebelem, mintha e nagy mondás minket nem illette; — egy ezred év a tanúság rá, hogy el nem veszünk, hogy élünk! Egy csodálatos ezredév, melyben több a küzdelem, mint a dicsőség, és több a bánat, mint az öröm. De talán épen e körülmény a megmagyarázója a magyar nemzet fennmaradásának. A küzdelem megvédte, a bánat megnemesített; — a dicsőséget várhatjuk, az örömet remélhetjük, mert az isteni gondviselés a küzdelemmel dicsőséggel szokta jutalmazni és a bánatot örömmre fordítja. — És én hiszem is, hogy a dicsőség és az öröm dicső nemzetemnek még a jövőben létszen osztályrésze!

Az emberi nem fejlődésének első cyclusát befejezte az óriási római birodalom bukásával 476-ban. Kezdetleges állam-alakulások után alakult meg a római világ-birodalom, centralizálva mindent, államhatalmat, kulturát, művészetet, jólétet, mindent, amit az ókori emberi fejlődés megteremtett. — E római birodalom azonban nagyon szűk keretű volt; a középtenger volt a világ — tengere, pedig éltek még emberek más tengerek mentén is, ezek is polgár-jogot akartak, felkerekedtek hát s elementáris erővel támadtak a római

birodalomra s megbuktatván azt helyet kerestek magoknak az emberiség történelmében. Találtak is, bár nehezen! A népvándorlás 3 százada ma is a leghomályosabb része a történelemnek. Ekkor veszett el a legtöbb nemzet is ekkor született legtöbb nemzet. Ekkor született a magyar nemzet is és hála a gondviselésnek, született a nélkül, hogy másnak az életét oltotta volna, mert ez a föld, a melyen lakunk jellegzetesen magyar föld s a 3 hegy és 4 folyam országában — egész területét tekintve — sohasem alakított más nemzet állandó jellegű államot, csak a magyar nemzet!

A magyar nemzet történelmi szereplése karddal kezdődik, de egy század tapasztala elég neki annak belátására, hogy rabló-kalandozásokból Európában megélni nem lehet és hogy simulnia kell a többi európai népek szokásaihoz. És megtalálja ennek a módját is, a mikor 1000-ben keresztény állammá és királysággá alakul át. Ezen átalakulásban jelentkezik először a magyarnak államalkotó képessége. A kereszténység és királyság nélkül a hunok és avarok sorsára jutott volna e nemzet; így azonban a kereszténység a nyugati cultura részesévé tette a nemzetet, a királyság pedig a törzsszerkezetben lazán összefüggő népelemeket egységes nemzetté olvasztotta.

De a királyság és kereszténység létesítése után is nem a pihenés, nem a béke lett a nemzetnek osztályrésze, hanem már igen korán, az Árpádok 3 százados korszaka idején megkezdte ama százados harcokat, a melyekkel a nyugati művelt világot oltalmazta a keleti barbárokkal

Az iparosság legnagyobb része üzlettelepüstül az ilyen eldugott utcákban lakik, már akár örökölt vagy vett saját házában vagy bérben. Természetesen a vevőnek sokkal kényelmesebb egy levelezőlapon meghozatni a fővárosból az általa szükséges cikket, mint a sáros utcákon fáradni a mester telepét meg szemlélni s képességei felől megnyugvást szerzendő.

Az üzleti forgalom titka pedig abban rejlik, hogy az iparos vagy kereskedő a nála kapható cikkeket lehető különíléseben ugyszólván elétolja a vevőnek s ez által a vétel kedvet fokozza. Ezt igen jól tudják azok, kik üzleteiket habár nagy áldozatokkal is, élénk forgalmi pontokra helyezik, — mert eldugott helyen a kiváló mester is csak nagy ritkán juthat jövedelmező megrendelésekhez.

Tudvalevőleg ez az oka annak, hogy Magyarország néhány városában, de különösen a külföldön hol élénk ipari és kereskedelmi élet van, a forgalom csupán a város egy két pontjára, szorítkozik, — míg a többi rész e tekintetben meg van halva.

Egy másik nagy baja mai napság a vidéki iparosnak, — hogy semmiféle munkabeosztás nem lehetséges nála. Nálunk az iparos akkor dolgozik csak, ha megrendelése van. Ha nincs megrendelése alig dolgozhatik, mert nem bizonyos abban, hogy gyártmányait képes lesz értékesíteni, — de rendszerint pénze sincsen annyi, hogy kis tőkéjét bizonytalanra hevertethesse.

Pedig az iparos csak akkor viheti valamire, ha az év minden szakában és pedig akár van megrendelése akár nincsen dolgozhatik, — természetesen kellő figyelembe vételével az általában lehetséges conszumnak.

Ezen rendszertelensége a munkabeosztásnak, a mi azonban nem épen a mester hibája — eredményezi azt is, hogyha néha nagyritkán többféle sürgős megrendelése jön, — a munka annyira összetorlódik nála, hogy nem képes neki megfelelni; — segédet csak nagy nehezen kap, mert a segéd tudja, hogy a mester állandó munkát neki nyújtani nem képes s rövid idő múltán elbocsátja.

Egy további akadály a kisipar fejlődésének a vidéken, hogy az iparosok igen drága pénzzel dolgoznak. A hitelre szoruló iparos, — pedig a legnagyobb része ilyen — a takarékpénztári váltóhitelre van utalva, — ez pedig igen drága valami, — mert ezen intézeteknél a kamatláb 8%. Személyes hitele az iparosnak

nincs, — csakis a váltó az egyedüli mód arra, hogy kölcsönpénzhez juthasson. A váltó pedig különösen a bizonytalan forgalmu üzleteknél igen kényes természetű dolog, — mely már eddig is sok apró existenciát tett tönkre.

Mint elsőfoku iparhatóságnak alkalmas volt a helybeli iparosokkal ismételtén értekezni azon módok felett, melyek alkalmasak volnának az elősorolt bajokon legalább némi képen segíteni, — s ezen értekezleteknek eredménye az, hogy legezlszerűbb lenne *kisérletképen* a város középontján élénk forgalmu ponton egy ipari áruraktárt felállítani, hová a helybeli esetleg környékbeli iparosok eladásra szánt készítményeiket könnyen meg szemlélnélhető módon elhelyezhetnék, — oly képen, hogy a kiállító iparos az áruraktárban elhelyezett cikkekre előzetes becsú után megfelelő előleget kaphatna, — mely előleg azután a tárgy eladása után visszafizetendő, s illetve az áruraktár intézősége által levonandó lenne.

Ily étáblissement létesítése által a produktáló és consumáló közönség közelebb hozhatnék egymáshoz, — az iparos hitelképessége növelhetnék azáltal, hogy a kölcsönrel szemben tárgyi biztosíték nyújtatik, mi esetleg a kamatláb leszállítását is eredményezhetné s végül az által, hogy az iparos nem lenne kénytelen pénzt hevertetni, mert kész munkájára mindig kapna pénzt, — mód nyújthaték neki arra, hogy akkor is foglalkozzék a gyártmány értékesítésének reményével, ha épen megrendelése nincs. Természetesen az intézmény prosperálása érdekében nagy sujt kellene fektetni arra, hogy az elhelyezendő tárgyak csak azon esetben honoráltassanak, ha azoknak közhasználhatóság szempontjából abszolút zálogbecsértékük van.

Ily áruraktár létesítéséhez szükség van egy jó helyen fekvő telekre, megfelelő épületre, s egy jó pénztintézetre, mely az előlegeket leszámitolná.

A telket alkalmas jó helyen meg lehetne — esetleg egészen díjtalanul kapni a várostól — pénztintézet is van a városban mely az előlegadást, leszámitolást elvállalná, — habár üdvös lenne, ha e pénztintézet olcsóbb pénzzel láttatnék el oly feltétel alatt, hogy bizonyos összeget kizárólag e célra alacsonyabb kamattal legyen köteles forgatni.

A raktár vezetését egyelőre a helybeli ipartestületre lehetne bizni kellő ellenőrzés mellett.

Legnagyobb azonban a nehézség a körül, honnan szereztessek be azon tőke, mely egy

megfelelő raktári épület felállításához szükséges. A részvényekre alapított szövetkezetek intézménye az eddigi tapasztalatok után teljesen diskreditálva van. De az iparosok legnagyobb részének tehetetlensége folytán nem is lehetne ily módon az e célra szükséges pénzüsszeget összehozni.

Nincs tehát más lehetőség, — mint a magas kormányhoz járulni támogatásért.

Tisztelettel kérem tehát Alispán urat, méltóztassék ezen előterjesztésemet a nagym. mkir. kereskedelemügyi miniszter úrhoz fölterjeszteni, azon kérelemmel, hogy a kisipar segélyezésére szánt budgetdotációból Ő Excellentiája a szarvasi áruraktár felépítésére szükséges összeget, — a mennyiben ily intézmény létesítéséhez kegyelmesen hozzájárulna — engedélyezni kegyeskedjék.

Az építkezés költségei hozzávetőleges számítás szerint — 3—4000 frtra rugnának.

Azon esetben ha a miniszter ur Ő Nagyméltósága ezen előterjesztéshez elvben kegyes lenne hozzájárulni, — a részletes terveket, valamint az áruraktár szabályzatait elkészítenők s beterjesztenők.

Az áruraktár prosperálására kilátás volna jelenleg már azon oknál fogva is, mert a fogyasztó közönség kezdi a gyári munkát — olcsósága ellenére — megenni, s félre nem ismerhető a tendentia lehetőleg mindenütt a kézi gyártmányt keresni. Fényes példát nyújt erre az angol ipar, — hol pl. a bőriparnál a kézzel varrott (handsewn) cikkek sokkal felette állnak a gyárilag előállítottaknak, — s dacára jóval magasabb árúknak, — mégis hasonlíthatlanul keresettebbek.

Épen kisiparunk elmaradottságának tulajdonítható sok tekinteten az is, hogy ipari cikkeink — a külföldön különösen keleten, — hol pedig természetes vásárlunk volna, — becsümlőleg említettnek — a gyári készítmények bár olcsó, de silány kivitelénél fogva, — s az áruraktár intézménye tekintettel arra, hogy pénzelőlegek adatnának az ott elhelyezett cikkekre, s így a kiállítás előzetes bírálat és becsüvel lenne egybe kapcsolva, — egyuttal a jó és szolid munka serkentőjeként, — s így az ipari életnek helyes irányba terelése körül fontos tényezőként szerepelhetne.

Miután Szarvason az érdekelt iparosság nézete valamint alulírott meggyőződése szerint egy ily előlegező áruraktárra nagy szükség van, tisztelettel kérem Alispán urat, hogy a nagym. keresk. miniszter urnál a kért segély kegyes engedélyezését kieszközölni méltóztassék, hogy ez által az itteni jóra való iparoscsaládoknak ez idő szerint valóban súlyos helyzete legalább némileg megkönnyíthető legyen.

Kresmárk, fűszolgbíró.

## Hivatalos közlemények.

3228. — 896.

### Hirdetmény.

Az előjáróság közhírré teszi, hogy a Szarvasi községi III. osztályú ker. adó tételek bizottsági tárgyalása folyó hó 27-étől kezdődőleg következő sorrendben tartatik meg.

1.) Május hó 27-én délelőtt tárgyalatnak az alkuszok, állatorvosok, baromfi és tojás kereskedők, bérkocsi tulajdonosok, bélyeg árusok, biztosítási ügynökök, borbélyok, bordélyház tulajdonosok, borkereskedők, esélőgép tulajdonosokra vonatkozó tételek.

Május hó 28-án délelőtt, a cselédszerzők, csirkekereskedők, cserépedényárusok, cukrászok, déli gyümölcs árusok, divat árusok, eczet gyárosok, építkezési vállalkozók, fakereskedők, feles mivelőkre vonatkozó tételek, legutóbbiak az 1625-ik házszámig.

Május hó 29-én délelőtt a feles mivelők (1626-ik házszámtól kezdve) fényképesek, földbérlok és fűrdő tulajdonosokra vonatkozó tételek.

Május hó 30-án délelőtt a gabonakereskedők, gátmunkálati vállalkozók, gőzmalom tulajdonosok, gyász kocsi tulajdonosok, gyógyszereszek, halászati jog bérlok

s z e m b e n. Ebben áll a magyar nemzetnek világtörténelmi szerepe, ezért érdemi meg a művelt nemzetek rokonszenvét és ezért ünnepe ezen ezredéves ünnep nemcsak a magyar hazának, hanem a művelt Európának is. Megvédia a művelt nyugatot először a keletről nyugatra tóduló kun-besenyő támadások ellen Salamon és Sz. László idején, azok ellen, akik már 3 hazából üzték ki a magyarokat — Nagy-Magyarországból, Lebediából és Etelkőből. — Ugyancsak az Árpádok korában küzdenie kell már a nemzetnek a művelt államok beolvasztási kísérletei ellen az ország függetlensége érdekében. A német-római császárság, mint a kereszténység világi feje, a pápaság, mint a kereszténység egyházi feje igyekeznek a legifjabb ker. államot fönhatóságuk alá hajtani; De kárba vész III. Henrik támadása Béla fegyverei miatt és hajótörést szenved a pápaság törekvése is az Aujouk ellenállásán. Hiába igyekszik Manuel, a keleti császár is rozzant birodalmát Magyarország annektálásával megerősíteni, — e vesztélyből is kiveteti nemzetét III. Béla bölcsessége.

— A legnagyobb veszély azonban az Árpádok korában a mongol támadásban fenyegette Magyarországot s az egész európai kulturát. A s a j ó i v é s z n a p százados gyászt borított a magyar nemzetre, — elpusztult az országa, kihalt a népe, de kimerítette a mongol erejét is s Magyarország saját romlása árán másodsor menté meg Európát.

Alig herte ki a nemzet a mongol támadó pusztí-

tását, — az Árpádok kihaltával egy dícső, szép korszak derült rája az Aujouk trónralépésével. Az Árpádokkal való rokonságuk mellett jórészt a pápai befolyás juttatta őket a trónra s mégis ők a fő megvédői Magyarországnak a pápaság ellen. — A vegyesházbeli királyok idejében Magyarország európai nagyhatalom jellegével szerepel a politikában. Az Aujouk szervezik hadügyét, pénzügyét, megváltoztatják az Árpádok „aranybullá”-jában megállapított, de már túlhaladott, alkotmányát az ősiségi rendszer behozatalával. Érdekes jelenség, hogy e rendszerben is mennyire kidomborodik a magyar nemzet jellegzetes egyénisége és önállósága. Míg Európa többi államai mind a hűbérrendszer szerint szervezkednek, addig a magyar nemesi nemzet a hűbériséggel járó személyi függést nem akarja elfogadni s megteremtí helyette a magyar hűbériséget, az ősiséget. Nagy a kettő között a különbség, a hűbériség viszonyai magánjogi természetűek, az ősiség viszonyai közjogi természetűek. Az ősiségi intézményben nyeri a magyar s z e n t k o r o n a a maga nagy jelentőségét, — hogy az nem pusztá ékszer, hanem az államhatalom symboluma, minden jognak forrása, szólnak a korona testéről, a mely testnek tagjai a főpapság, a főnemesség, a köznemesség és polgárság. — A kegyeletes tradíció ezért vette körül olyan nimbuszal a magyar szent koronát, hogy annak láttára ma is megdobb minden magyar ember szive.

(Vége köv.)

hentesek, italmérők, itezések, kalapkereskedők, káposzta kereskedők, kékfestők, kéményseprők, kifűzők, kordások, kórházi élelmezők, könyv és papír kereskedők, koporsó raktárosok, közjegyző, lábas jószág kereskedők, laczi konyhások, ló kereskedők, mérnökök, mértékhitelítők és mészárosokra vonatkozó tételek.

Junius hó 1-én délelőtt mészkereskedők, nád kereskedők, nyomdászok, ócska vas kereskedők, olajmalom tulajdonosok, óras ékszereszek, orvosok, pálinka főzők, pékek, pénz üzerek, pénz kölcsönkövetítők, piac bérlok, porcellán és üveg kereskedők, posta szállítók, rőfős kereskedők, rövid áru kereskedők, sertés kereskedők, sűrű raktárosok, száraz malom tulajdonosok, és szatócokra vonatkozó tételek, legutóbbiak az 1275. házászámig.

Junius hó 2-án délelőtt szatócok (az 1276. házászámától) szélmalom tulajdonosok, szikviz gyárosok, szürlésznők, táncztanítók, téglá égetők, temetkezési vállalkozók, tűzifa és szénkereskedők, ügyvédek, vadászati terület bérlok, vas kereskedők, vászon kereskedők, végrehajtó (bírósi) és vegyes kereskedőkre vonatkozó tételek, legutóbbiak az 484 házászámig.

Junius hó 3-án délelőtt vegyes kereskedők (a 485-ik házászámától) vegyes termény kereskedők, vendéglősök, virsli árusok, zöldség és gyümölcs kereskedőkre, s mind azokra vonatkozó tételek, kiktől a múlt hét folyamán a vallomások pótlólag vétettek be.

Szarvas, 1896. Május hó 24.

AZ ELŐLJÁRÓSÁG.

4024.  
896.

### Hirdetmény.

A községi előljáróság közhírré teszi, hogy az 1896. évi föld- és házadó utáni általános jövedelmi pótló adó kivételi lajstrom folyó hó 25-étől junius hó 1-éig terjedő 8 napon át az adóügyi jegyzői irodában közszemlére van kitéve. Az esetleges írásbeli fel-  
szólamlások 15 nap alatt ugyanott adhatók be.

Szarvas, 1896. Május hó 24.

AZ ELŐLJÁRÓSÁG.

### Ujdonságok.

— **Ipararú raktár.** A kereskedelmi miniszter leiratilag értesíti a vármegye közönségét, hogy a Szarvason létesíteni tervbe vett ipararú raktár építési költségeire négyezer forint segélyt helyez kilátásba. A segélyt azonban ahhoz a feltételhez köti, hogy az ipararú csarnok tervezetét hozzája felterjeszszék.

— **Köszönet nyilvánítás.** Pásztor János úr, városunk szülötte s a kolozsvári nemzeti színháznak jószívűségéről s áldozatkészségéről előnyösen ismert ellenőr-titkára a millenniumi ünnepségek alkalmából Alpári Lajos „Magyarország ezredéves történetéből” 28 példányt küldött hozzám oly czéllal, hogy azokat a magyarnyelvben előrehaladott szorgalmas tanítványaim között osszam szét. Ezen magamagát dicsőítő nemes tettéért úgy növendékeim mint magam nevében ez úton is hálás köszönetet nyilvánítani legkedvesebb kötelességemnek ismerem. Szarvas, 1896. máj. 12. Molnár János tanító.

— **Vizsgarend.** A helybeli ág. hitv. evang. egyház városbeli népiskolájánál az évről-évre vizsgák következő sorrendben tartatnak meg: máj. 26. d. e. Benka, d. u. Dankó, 27. d. e. Sinkovics, d. u. Roboska, 28. d. e. Sziráczky, d. u. Boros, 29. d. e. Laukó, d. u. Molnár, 30. d. e. Benczur, d. u. Bodnár E. 31. d. u. Bodnár J., jun. 1. d. e. Palkovics, d. u. Brózik, 2. d. e. Csernák, d. u. Moravcsik, 3. d. e. Mocskónyi-féle iskola. Vizsgaelnök Nt. Harsányi Sándor orosházi lelkész.

— **Lemondás.** Dr. Grünhut Ferencz a napokban Ócsodra megválasztott orvos, ezen állásáról lemondott. — Ez rövid két év alatt már mintegy 5-ik lemondás ezen állásról, Grünhut lemondását azzal indokolja, hogy fizetés csekély, s a látogatási díjak oly alacsony összegre vannak leszállítva, hogy abból megélni lehetetlen.

— **Szinészet.** Az őszi szini évadra városunkba hihetőleg Rakodczay Pál a jelenleg Abonyban időző szinigazgató fog jönni. Ugyanis ő pályázván, a 200 frtnyi cautióját már le is tette.

— **Köszönet nyilvánítás.** — Dósa Sarolta, Szichta Irma, Eszes Ilonka és Goldberger Malvin kisasszonyoknak a tanítványaim számára készített csinos kokárdákért e helyen is hálás köszönetet nyilvánítok. Szarvas, 1896. május 16. — Lichtenverther Antal, tanító.

— **Beküldetett.** A helybeli izrael. népiskolában megtartott ezeréves ünnepély fényes sikerében méltán osztozik Selmann tanító is, a ki a szent ügyhöz méltó buzgóságot kifejtett, a reá bízott növendékeket hazafiságra nevelte.

— **A községi előljáróság a törvény intézkedése és a hatóság rendelete folytán szigoruan utasítja a la-**

kosságot, hogy mindenki saját telkén a szarka fészket pusztítsa el.

— **Esküvő.** Vig Samu új falui kereskedő folyó hó 25-én d. u. 4 órakor vezeti oltárhoz a szarvasi izr. templomban kedves aráját Meitner Irén kisasszonyt.

— **Irodalom.** Örömmel értesülünk róla, hogy társzerkesztőnk Mihálf József a Szarvas, Szarvas és Vidéke, Szarvasi Lapok s több vidéki lapban, valamint a fővárosi szépirodalmi lapokban jobbra névtelenül megjelent költeményeit és tárczacikkeit egy kötetben kiadni szándékozik. Ezen műre előre felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Az országos kiállításon lévő vendéglőben** oly roppant drágák az ételek, a mire eddig példa nem volt. — A budapesti hírlapok még vezércikkében is foglalkoztak ezzel a kérdéssel s azt írják, hogy egy közönséges ebéd 15—20 frtba is belekerül. — Igaz, hogy most már irtések is a vendéglők, mert a látogatók ebédelni bemennek a városba.

— **A gyulai törvényszéki palota** kérdése mindinkább a megvalósulás stádiumába lép. E hó 7-én érkeztek Liszkai Jenő miniszteri tanácsos és Wagner Károly műépítész, mint a m. kir. igazságügyminiszter küldöttei Gyulára, hogy közvetlen tájékozást szerezzenek maguknak a helyi viszonyokról s alkalmas helyet szemeljenek ki a palotának. A déli vonattal érkeztek s megtekintették az igazságügy jelenlegi mizerábilis helyiségeit, a kir. törvényszék, telek-könyvi hivatal, kir. ügyészség és kir. járásbírósi hivatalait. A tervbe vett négy telek közül a sugárúti Sántha-féle szőlőt találták legalkalmasabbnak a monumentális nagyarányú épület számára, hol próba ásatás illetve furatásokkal meggyőződtek a talaj alkalmasságáról is. Így tehát a törvényszéki palota kérdése most már nem is lebeg oly messze jövőben. — Az építés 300,000 frtba fog kerülni.

— **Bérletjegyek a vidékiek számára.** A vidék nagyobb városából, legfőképp a fővárosokhoz közel eső városokból, valamint olyan helyekről, amelyek gyors és közvetlen vasúti összeköttetésben vannak Budapesttel, már eddig is számos kérdezősködés érkezett állandó kiállítási bérletjegyek dolgában. Azok a vidékiek, akiket a dolguk vagy az érdeklődésük majdnem minden héten néhány napra Budapestre hoz, a kényelem és a takarékság szempontjából is óhajtanak állandó érvényességű jegyekkel birni, de nagyon természetesen mérsékelt árban akarnak hozzájutni mint a budapestiek, akik szünet nélkül, mindennap használhatják bérletjegyüket.

Ezeket a méltányos és igazságos kívánságokat latba vetve, a kiállítási jegyiroda (Budapest, belváros, Gizella-tér, Haas-palota) elhatározta, hogy a vidék számára is ad ki állandó, a kiállítás egész tartamára érvényes bérletjegyeket s ezeket azonnal meg is küldi bárhová, ha a szükséges arczképet és az összeget beküldik. Mivel a vidékiek nem használhatják jegyüket olyan sürűen, mint a fővárosiak, a jegyiroda ezeket a jegyeket fele áron adja, még pedig a huszforintos állandó bérletjegyet tíz forintért. 12 évesnél fiatalabb gyermekeknek a bérletjegy 5 frt 50 krajczár. Az összes állatkiallításokra érvényes állandó bérletjegy a jegytulajdonosok számára 2 forint.

Ezek az állandó jegyek sokféle szempontból ajánlatosak a vidéki közönségnek. Elsőben a bérlok bárhova beléphetnek a kiállítás területére, míg a napi jegyekkel jövők csakis a tourniqué-ken keresztül mehetnek, ami néha nagy idővesztéssel jár. A bérletjegyek nagy előnye az is, hogy a jegytulajdonos bármikor kimehet és újra visszamehet a területre, anélkül, hogy hosszadalmas jegyváltással és várakozással kellene az idejét tölteni.

A bérletjegyeket személyesen, vagy levél útján is meg lehet rendelni.

### CSARNOK.

#### Egy kis próba.

Irtá: Szarvas Mariska.

... Lefejtí kebléről a rózsát — lassan tépegeti szét, a lehulló vékony piros levelek egészen elborítják a finomra gerebélyt homokot, s az utba hajló lombok ágait!

— Nem kell — ez se! ...

Remeg a hangja egy kicsit, — szép nagy szemét egyszerre elborítják a könnyek.

A kert csendes.

Az augusztusi alkony arany színe ömlik el minden, erős kábító illat verődik fel a virágokból, melyek a másodvirágzás buja színével, tejjével törnek elő. A fiatal ember most már megfordul!

Egy erős iv vonással össze kuszálja a fehér homokba rajzolt vonalakat, azután elhajítja kis ezüst gombú pálcáját, s közelebb hajol a — menyasszonyához.

— Most szétépte a virágot! Mért tépte szét? Igazán önben nincs semmi asszonyos, de semmi!

Olyan mint egy szeszélyes haragos kis leány — a ki mindig tervezget, tépelődik — meséken töri a fejcsékjét, — mig egyben csak megállapodott, összehalmozza a legnagyobb képtelenségeket bele éli magát — azután jönnek az egyes kiegészítő részletek — azután jönnek — a könnyek!

— Hát nem így van?

A fiatal asszony, nem szolt semmit, a kert mélyén magas fehér árkok fénylettek, ugy tett, mintha azokat nézné... — Ön mindig szenved — nyugtalan, holmi elképzelt, lényegtelen dolgok miatt, ez az aranyos bizalmatlan fejcske mindig gondol ki olyasmit, aminek épen semmi alapja nincs... pedig ez baj... lássa nincs egy nyugodalmas percünk...

— Ön el nem hinné a világról, hogy midőn én például a határban lent a dülöket mérem, minden lépésnél magára gondolok... hanem, hogy minden utamba vetődő leánnyal eltréfálkozom, ezt inkább!

— Ezt elhinné, ugy-e édes?

Egy hirtelenben letépett s pompás fehér rózsával szerelmesen gyöngéden simogatja végig a fiatal asszony keskeny kis kezét, szeméinek tekintete egy pillanatra egészen belevész abba a kedves halvány arcba, bizalmasan hajol hozzá.

— Hát nézze!... Hisz voltam én vig pajkos kedélyű fiú, s megvallom nem igen idegenkedtem, a vidám mulató lélettől; mert lássa, fiatal embernél az így van, amig csak meg nem állapodik, a fiatal ember kedélye olyan, mint egy nyugtalanokodó, háborgó folyam melyben hullám hullámot ér, mindaddig háborgó mig megtisztult fogalmak nem vetnek véget ennek a háborgásnak, más lesz körülötte a levegő, az élet, a világ, az emberek — én ezeken a hullámzó éveken már tul vagyok jócskán — gondolja édesem, hogy azok a háborgó évek visszatérnének még egyszer — és épen most?...

Valamely különös titokzatos mosoly látszik az ajkain midőn ezt mondja... azután felhúzi a második rózsát a szép asszony keblére, a habos fehér csipkék közé...

— Így! De össze ne tépje ismét. — Azután nézzen reám egy cseppet... még mindig neheztel?... Haragszik?

Illatos szellő csapott át a tájon, különös nyári áramlat tele a vízi növények szagával édes egézséges illattal az erdőknek, a nyárnak...

Fájó szemrehányással villan meg a fiatal szomorú asszonyka, nagy sötét szeme.

Hiszen nem harag... hiszen nem neheztelés — de sokalta tájabb rosszabb annál!...

Egy maró érzés, mely örökös nyugtalanságra készíteti, a fájdalom átvillanása a boldogságon, iszonyu félelem valamitől a mit nem láthat pusztá szemmel, de látni, érezni véli mindenütt, amiről hall folyvást, mintha gonosz titkos hangok beszélnének róla, ismételtgetnék előtte — de nem bírja elérni soha... ami megfagyasztja ajkain a mosolyt, szeméiben a fényt, megrabolja hitét, bizalmát, a minék a pusztá gondolatától merevvé, temetőszervé válik az egész világ...

— Még mindig neheztel reám? Ismétli a fiatal ember kérő pillantással, hát nem bir nekem hinni — bennem bizni feltétlenül...?

A nő lehatja fejét, kis fehér keze remeg az erős vonalu férfi kezben.

— Csak meg tudnék győződni...

Hát győződjék meg valamiképen édes! Hisz ez lesz a legjobb... tegyen próbára, bárhogy, bármiképen, keressük, fel a társaságot együtt — menjünk az emberek közé bárhová innét a magányból, s Ön meg fog győződni róla, hogy engem nem érdekel semmi — senki magán kívül; bele egyez?

Hévvél beszél, sugárzó szemekkel nézi a fiatal asszonyt — kinek fehér öltönyén rózsaszínű vonalakban török meg az alkony bíboros színe.

Pillanatnyi csönd fogja őket körül, olyan mint a természet mély lélekzetvétele, mialatt pihen, hallgat minden.

Az alkonyt készül felváltani az est, a nappali munkás élet zaja elcsendesül, hűvös szél kergetődzik a vizenyös rétekről, s a kertre, lombokra, rétekre egyaránt, lebecsátkozik a közelgő este homálya.

Bele egyez? Kérdezi újra a férfi, de hangja most már nem cseng szilárdan, futó mosoly kíséri szavait.

— Igen! Beleegyezem! Feleli a nő komolyan.

S ha meggyőződik? Ha meggyőződik édes?

— Ha meggyőződöm, hogy csalódtam...

Nem bírta folytatni tovább...

Nagyon szerethette az előtte álló férfit, mert sötét szeméi egyszeriben tele futottak könnyekkel, feje alkonyult, mint a virágé, ha megerzi a közelgő vihart.

(Vége köv.)

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

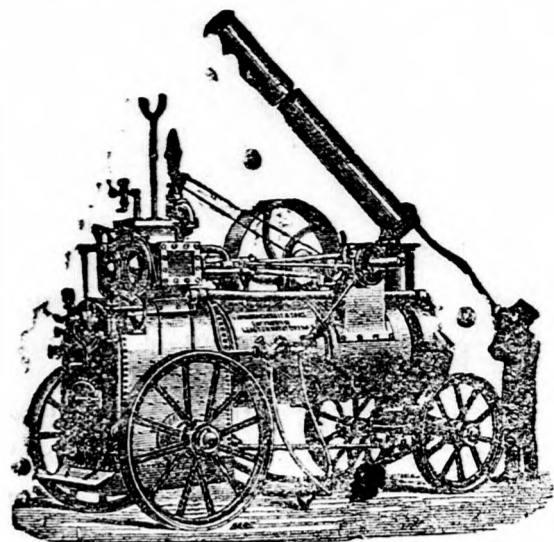
SZIKES ANTA L.

Társ-szerkesztő: MIHÁLFI JÓZSEF.

# H I R D E T É S E K.

## KOTZÓ PÁL

gépészmérnök.  
Budapest, Üllőiút 18. sz. alatt.



Ajánl 2 1/2, 3, 3 1/2 és 4 lóerejű

**Szöges cséplőkészleteket**  
Továbbá 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű  
**sines gőzcséplőkészleteket**  
hosszú szalmarázókkal, alsó szelelővel és rend-  
kívül nagy felületű rostákkal, árpahélyezővel és  
választóhengerrel  
Fa- és szénfütésű és eredeti szalmafüttő  
**gőzmozgonyokat**  
Továbbá R. GARRET & SONS felülmulha-  
talan 40% tüzelő anyag megtakarítható.  
**Compound gőzmozgonyok,**  
s a legjobbnak elismert brandtfordi önműködő  
amerikai kévekötő aratógépeket. Eredeti ameri-  
kai szénagyűjtőt 1 vagy 2 ló befogására alkal-  
mazható combinált ruddal. Sorvető- és szörva-  
vető gépeket és mindennemű egyéb kisebb  
gazdasági gépeket.

Jutányos árak! — kedvező feltételek!  
Vidéki ügynökök kerestetnek.

## KOVÁCS J.

FOGORVOS.

Lakása : B U D A P E S T,  
[belváros],  
Váci-utca 15. szám.  
Bejárat a korona-herceg utca 2.,  
II. emelet 5. szám

### Hirdetés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudom-  
ására hozni, hogy a kiállítás tartamára a  
budapesti központi pályaudvarral szemben levő

## József főherceg és Fiume

szállodában 75. szoba áll a közönség ren-  
delkezésére. Egyes szobák: 1 ágygyal 2 frt  
50 kr., kettős ágygyal 3 frt 50 kr. naponta.

A megrendeléseket sürgöny útján hozzám  
3 nappal az utazás előtt kérem intézni.

Budapest, 1896. május 20.

Kiváló tisztelettel:

**SZIKLAY,**  
szállodatulajdonos.

A bizottság a kisajátítási terv megállapítása  
felett akkor is érdemileg határoz, ha az érde-  
keltek közül senki sem fog megjelenni.

Gyulán, 1896. május hó 4-én.

Békésvárm. közigazgatási bizottsága.

Általánosan ismert, jó hírnévnek örvendő s több oldalulag ki-  
tüntetett sóborszesz készítményem — kelendőségénél fogva —  
sok utánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve elhatároztam,  
hogy azokon címjegyeimet módosítom s arra kék nyomtatban  
saját házam külső alakját veszem föl, bejegyezve azt  
egyszersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál.



## Sóborszesz

Általánosan elismert kitűnő háziszser; különösen a bedörzsölés  
kenő-gyuró gyógmódnál (massage) igen jó hatása. Ajánlható  
egyszersmind fogtisztító szerül is a mennyiben a fogak fényét  
elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tiszta, szagtalan ízt  
nyer a szesz elpárolgása után, valamint ajánlatos e szer fej-  
mosásra is, a hajidegek erősítésére, fejkorpák képződés meg-  
akadályozására és annak megszüntetésére.

Ára egy nagy üveggel 90 kr., egy kisebb üveggel 45 kr.

Brázay Kálmán.

Budapest, IV. kerület, Muzeum-körút 23. szám.

Védjegy szám 19. 20.

Kaphatók: Komlóvszky János, Mikolay Pál, Nyácsik S. utóda, Réthy Sándor, Kmetz M. uraknál.

149 — 1896 kb.

### Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir.  
minister urnak 17774/96 sz. leiratával Szarvas  
község határában Kis János tulajdonát képező  
s a Duna-Tisza-Körös-közi állami transversalis  
mútút 36—925 klm. mellett útkaparóházhoz

igénybe veendő ingatlanra a törvényes kisajáti-  
tási eljárás elrendeltetvén az 1881. évi XLI.  
t.-cz. 33 §-a alapján a bizottsági eljárás határ-  
idejéül a folyó évi június hó 3-ának (Szerda)  
d. e. 9 órája, helyétül Szarvas község házának  
tanács-terme oly megjegyzéssel tüzetik ki, hogy  
a kisajátítási tervezet a nevezett község házánál  
a folyó hó 11-től közszemlére lesz kitéve.

Nyeretes sorsjegyet minden magasságban beváltók.

**Heintze Károly**  
Budapest, Szervita-tér 3.  
Sürgöny cím: Lottoheintze Budapest.

Sorsjegyeket ajánl és szétküld az országnek postautóval vonon való elszállítás  
beküldése mellett vagy utánvéttel

I jutalomdíj		korona		korona	
1	6000000	=	6000000		
1	4000000	=	4000000		
1	3000000	=	3000000		
1	2000000	=	2000000		
1	1000000	=	1000000		
1	400000	=	800000		
1	200000	=	400000		
1	100000	=	500000		
1	80000	=	800000		
1	60000	=	2040000		
1	20000	=	2000000		
1	10000	=	2000000		
1	2000	=	2000000		
1	150	=	3300000		
25007	nyeremények és 1 jutalom	=	6284000		

Ezen 57 nyeremény közül az utóljára  
kihuzott kapja a  
600 000 korona jutalomdíjat.

III. osztályú vételsorsjegyek árai:  
1/4 — 30 — 6 — 3 — forint  
1/2 — 30 — 6 — 3 — forint  
1/10 — 30 — 6 — 3 — forint



Utolsó főhúzás.  
Magyar  
**OSZTÁLY SORSJEGYÉK**  
Legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb esetben  
**1 MILLIO KORONA.**  
Húzás naponta  
1896 Május 12-én 28-ig.